

Oponentský posudek

o diplomové práci Matěje Šedivého "Vznik, vývoj a současné problémy Organizace Severoatlantické smlouvy", Plzeň 2012, 71 str. strojopisu.

Diplomová práce M. Šedivého pojednává o závažném a obtížném tématu, je vhodně členěna do pěti podstatných částí a přistupuje k tomuto tématu nezávisle. Na druhé straně má výsledná práce spíše historicko-politický než mezinárodně právní ráz. Převažuje tak popis vývoje a událostí nad právním zkoumáním a závěry. To je patrné i z užitých pramenů a literatury, ze kterých autor někde až stereotypně čerpal a jež jsou převážně politologické. Ty pak ovlivnily i styl autorovy práce, v němž zůstaly i některé právní nepřesnosti, novinářská kliše a jazykové prohřešky. Závěr práce vyznívá spíše filozoficky, byť mu nelze upřít oprávněnost.

Řadu konkrétních připomínek vyslovil již ve svém hodnocení vedoucí diplomové práce. Uvádím proto v tomto oponentském posudku jen další takové poznámky.

Str. 19: Ženevský protokol z r. 1924 poprvé označil ve své preambuli útočnou válku za mezinárodní zločin, nikoliv pouze za delikt. Skutečnost, že nenabyl platnosti, byla velká škoda, což se později ukázalo v době přípravy a průběhu Norimberského procesu na konci II. světové války. /Budiž ke cti zahraniční politiky ČSR, že její prezident ratifikoval Ženevský protokol jako hlava prvního státu již dne 28.10. 1924./

Str. 20: Tzv. Briand-Kelloggův pakt /oficiální název byl Pařížská smlouva o zřeknutí se války/ byl do začátku II. světové války přijat prakticky všemi tehdy existujícími státy, nejen 10 původními signatáři, mezi nimiž bylo i Německo.

Str. 20: Nutno upřesnit, že Radě bezpečnosti byla v Chartě OSN svěřena nikoliv veškerá odpovědnost za udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ale "základní odpovědnost" /primary responsibility/, což je určitý rozdíl.

Str. 21: Rada bezpečnosti má podle kapitoly VII právo použít při svých akcích vedle leteckých a námořních též pozemních sil /land forces/, nikoliv "vojenských sil".

Str. 22: Mám pochybnosti, zda je možno konstatovat, že právo na sebeobranu má podle čl. 51 Charty jen "subsidiární charakter". Ve skutečnosti je znění tohoto článku jiné.

Str. 28: Mám pochyby o správnosti autorovy úvahy, že čl. 6 Washingtonské smlouvy "vykazuje z dnešního pohledu vadu", protože nepočítá též s útoky na satelity na oběžné dráze. Družice jsou však dnes nezbytnou součástí systému obrany proti útokům na členské státy NATO /a bylo tomu tak i v dnes již neplatné Varšavské smlouvě/.

Str. 29: Souhlasím s míněním školitele, že Washingtonská smlouva není z hlediska právního otevřenou pro další státy, jelikož jejich přistoupení je podmíněno souhlasem stávajících stran, dokonce všech.

Str. 31: Mám pochybnosti o tom, zda Parlamentní shromáždění je vskutku "nejvýznamějším orgánem Alliance", když je jen poradním orgánem bez výkonné pravomoci.

Str. 35: Znění čl. 4 a dalších ustanovení Varšavské smlouvy nejsou uváděna přesně.

Str. 39: ^{a další} Tyto partie práce o nových úkolech NATO třeba považovat za velmi užitečné, neboť pojednávají o vývoji NATO a jeho aktivitách v období po ukončení studené války. Mají však ponejvíce ráz výpočtu a popisu akcí NATO.

Str. 53-54: Autor se nezmiňuje o otázce uznání samostatnosti Kosova.

Při ústní obhajobě by měl diplomant odpovědět na tyto otázky:

1. V celé práci i v jejím závěru diplomant používá promiscue názvy "NATO" a "Alliance". Mají však tyto výřezy z právního hlediska stejný význam ?

2. Zda a na jakém základě je současné působení NATO slučitelné s jeho původním vymezením v čl. 5 a 6 Washingtonské smlouvy ?

Podle časových možností by pak diplomant měl odpovědět na některé konkrétní připomínky uvedené výše v tomto oponentském posudku / a rovněž v hodnocení školitele/.

Vcelku považuji diplomovou práci M. Šedivého za hodnotnou a odpovídající požadavkům kladeným na práce tohoto druhu. Navrhuji, aby po provedené obhajobě mu byla přiznána magisterská hodnota.

St. Kopal

Prof. JUDr. Vladimír Kopal, DrSc.
oponent